

7/8599

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SÜRELİ

....../.../2009

25 Ağustos 2009

Sayı : B.09.0.SGB.0.21.00.610/1469
Konu : İzmir Milletvekili
Selçuk AYHAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

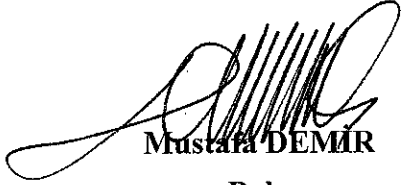
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 10.07.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8599-14435/31267 sayılı yazınız.

b) Başbakanlığın 14.07.2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-155-29/3083 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Selçuk AYHAN'ın Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri T.B.M.M. 7/8599 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa DEMİR
Bakan

EK :

-Cevap Yazısı (2 adet 18 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

-T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi:

-Başbakanlığa

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SELÇUK AYHAN'IN
T.B.M.M. 7/8599 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü eski Müdürü Prof. Dr. Ahmet Mete İŞIKARA'nın **"Türkiye'de 2003 Yılından Bu Yana Şiddeti 6 ve Üzerinde Deprem Olmamasının Kendisini Endişelendirdiğini"** söyleyen açıklamaları neredeyse her gün yazılı ve görsel basınımızda yer almaktadır. (Ajanslar, 11.06.2009)

Türkiye'de her yıl en az bir kere 6'nın üzerinde bir deprem olurken, 1 Mayıs 2003 tarihinden bu yana 6'nın üzerinde bir deprem olmadığını belirten Prof. Dr. İŞIKARA, "Bu beni rahatsız ediyor. Dolayısıyla nerede olacak, nasıl olacak onu bilemiyorum ama bir potansiyel birikim oluyor. **Bakın Marmara demedim, Türkiye" dedim.** Açıklamasının ardından, 17 Haziran 2009 tarihinde Hatay'da 4.5 şiddetinde; 19 Haziran 2009 tarihinde Muğla'nın Fethiye ilçesi açıklarında 5.6 büyüklüğünde 20 Haziran 2009 tarihinde Ege Denizinde 5.0 büyüklüğünde depremler meydana gelmiştir. Bu depremlerin bölgede son 24 saatte 4 büyüklüğü üzerinde meydana gelen beşinci deprem olduğu basınımızda yer almıştır. (DHA, 19 Haziran 2009, 21 Haziran 2009)

Bilindiği üzere, 18 binden fazla yurttaşımızın yaşamına, 55.000 binanın yıkılmasına neden olan 17 Ağustos Marmara depremi sonrası Dünya Bankası başta olmak üzere birçok yurt dışı kurum ve kuruluşan afet zararlarının azaltılması ve afetlere hazırlık konularını da içeren finansal ve teknik destek alınmıştır.

Dünya Bankası'ndan sağlanan 505 milyon ABD doları bütçeye sahip Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma (MEER) projesi, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) tarafından finanse edilen 410 milyon Euro bütçeli Türkiye Deprem İyileştirme ve Yeniden Yapılandırma (TERRA) projesi ve 20 milyon Euro bütçeye sahip (hibe) Marmara Depremi Rehabilitasyon Programı (MERP) projeleri 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla tamamlanmasının planlanmakta olduğu Bakanlığın 29.11.2006 tarih 610/1945 sayılı yazılarından öğrenilmiştir.

Büyük depremin 8'inci yıldönümünde dönemin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Müsteşarı Sabri Özkan ERBAKAN yaptığı açıklamada; **"Türkiye'nin yüzde 84'ünün 1 ile 3. derece deprem bölgesinde bulunduğunu, bu bölgelerde yaşayan nüfusun, ülke nüfusunun yüzde 85'ini oluşturduğunu"** ifade etmiştir. Erbakan, **"Türkiye'de yüzde 80'e yakın, İstanbul'da ise yüzde 75 oranında kaçak bina bulunduğunu"** da ayrıca belirtmiştir. (Tercüman, 19.08.2007)

Ülkemizin deprem gerçeği, son artarak devam eden depremler ve bilim insanlarının ısrarlı uyarıları doğrultusunda;

1-Her gün bir bölgemizden gelen deprem haberleri ve bilim insanlarının çığlığa dönüşen uyarılarına hükümet temsilcilerinin sessiz ve duyarsız kalması, ülkemizin deprem tehlikesine karşı hazır olduğunun, artık 17 Ağustos Depremi sonrasında ortaya çıkan sorunların yeniden yaşanmayacağını düşünüldüğünden mi kaynaklanmaktadır?

2-Güçlendirme çalışması yapılması gereken, ancak bugüne kadar henüz başlanmayan ya da güçlendirme çalışması tamamlanmayan hastane, okul vb. kamu yapılarının sayısı ve illere göre dağılımı nedir? Bu yapılar, toplam kamu yapılarının yüzde kaçına karşılık gelmektedir?

3-"Vatandaşları enkaz altından nasıl kurtarırsınız çalışmasını zaten yapıyoruz ama asıl yapmamız gereken 'insanımız enkaz altında nasıl kalmaz' çalışmasını yapmaktır", açıklaması yapan ve "Bu konuda önemli ilerleme olmadığını" vurgulayan Deprem Uzmanı A. Mete İŞIKARA "Sağlık Bakanlığı yeni hastaneleri depreme dayanıklı olarak yapıyor ama eski

hastanelerin bina güçlendirmesi yapmıyor" uyarısında bulunmuştur. (A.A, 17 Ağustos 2007) Sayın IŞIKARA ve diğer bilim insanlarının ısrarla yaptıkları bu uyarılar; uluslar arası kuruluşlardan borç olarak sağlanan finansman ve teknik desteklerle yürütülen MEER, TERRA ve MERP projelerinin doğru ve amacına uygun kullanılmadığı anlamına mı gelmektedir?

4-2005 yılı içerisinde uygulanmaya başlanan ve 2010 yılında tamamlanması beklenen ve Finansmanı Dünya Bankası'ndan sağlanan 310 milyon Euro bütçeli İstanbul Sismik Riskin Etkilerinin Azaltılması ve Acil Durum hazırlık Projesi (İSMEP) ile İstanbul'da meydana gelebilecek olası bir afet sonucunda muhtemel sosyal, ekonomik ve mali etkilerin azaltılması, öncelikleri belirlenmiş **kamu binalarının güçlendirilmesi** ile acil durum hazırlık kapasitelerinin geliştirilmesinin planlandığı açıklanmıştır. 2010'a 1 kala projede öngörülen hedefler ve amaçlar hangi oranda gerçekleştirilmiştir?

5-AKP hükümetinin, kıyılara, koylara, ormanlara, su kaynaklarına, maden alanlarına, kültür ve tabiat varlıklarına vb. ulusal değerlere karşı gösterdiği ilginin, ülkemiz "deprem gerçeği"ne karşı göstermediğine yönelik kamuoyunda yer alan iddialar; konunun önemsizliğinden mi, yoksa hükümetinizin bu konuya ayıracak zamanının bulunmadığından mı kaynaklanmaktadır?

CEVAPLAR:

1- Halen yürürlükte olan Deprem Bölgeleri Haritası esas alındığında ülkemiz topraklarının % 96'sının farklı oranlarda tehlikeye sahip deprem bölgeleri içerisinde olduğu ve nüfusumuzun % 98'inin bu bölgelerde yaşadığı bilinmektedir. Deprem tehdidi altında olan bölgelerimizde hasar yapıcı depremlerin beklenmesine karşın yapılarımızın azımsanmayacak bir bölümünün yetersiz olması, sadece bilim dünyasının değil ilgili bütün kamu kurum ve kuruluşlarının önemle üzerinde durduğu bir konudur.

Bu nedenle, Bakanlığımız, Ülkemizin bir doğal afetler ülkesi olduğunun bilincinde olarak, doğal afetlerle ilgili stratejisini "yara sarmak yerine yara almamak" ilkesine göre şekillendirerek risk yönetimini esas alan politikalar üzerine kurmuştur. Bütün dünyada yapılan araştırmalar göstermiştir ki; zarar azaltma yatırımları iyileştirme giderlerine göre 7 kat tasarruf sağlamaktadır. Bakanlığımız Modern Afet Yönetiminin kalbine müdahale'yi değil, zarar azaltmayı koymuş, artık enkaz altından nasıl insan çıkarırız yerine, enkaz altında nasıl insan kalmazın politikasını benimsemiştir.

Bu yaklaşımın somut bir adımı olarak, Bakanlığımızca mevcut durumun değerlendirildiği, gerekli planlama ve strateji esaslarının belirlendiği ilk defa gerçekleştirilen bir Deprem Şurası düzenlemiştir. Şurayı müteakiben 32 ayrı başlığı içeren bir eylem planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Şura kararlarından biri "Ulusal Sismik Ağın" iyileştirilmesi ve geliştirilmesidir. Bu çerçevede "Ulusal Sismik Ağ Sistemi'nin Geliştirilmesi Projesi'ni" başlatmıştır. Zayıf hareket İstasyon sayısı 2007 yılı itibariyle, 2003 yılına oranla 4 yılda %250, Kuvvetli Yer Hareketi Kayıt Şebekesindeki sayısal deprem istasyonu sayısı da 98 den 214'e çıkarılarak % 209 artış sağlanmıştır. Ülkemiz ve yakın çevresi deprem aktivitesi Deprem Araştırma Dairemizce 24 saat süreyle izlenmektedir.

2-Ülkemizdeki mevcut yapı stokunun önemli bir bölümünün depreme dayanıklı olmadığını son depremler açıkça göstermiştir. Öncelikli olarak, meydana gelebilecek olası bir depreme hazırlık olması amacıyla, tüm yurttaki mevcut bina stokunun gözden geçirilip gerekli görülen binaların deprem dayanımının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda; bir önceki deprem yönetmeliğinin yeniden düzenlenmesine, muhtemel bir depremde binanın ayakta kalıp kalmayacağını belirlemek için başvurulacak detaylı inceleme ve hesap yöntemlerine ihtiyaç duyulmaktaydı. Bakanlığımız uzmanları ve çeşitli üniversitelerin katılımı ile oluşturulan komisyon marifetiyle 1998 tarihli Deprem Yönetmeliğine "Mevcut Binaların Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi" bölümü eklenerek 6 Mart 2007 tarihinde "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe girmiştir. Bu

yönetmelik, yeni yapılacak binaların depreme dayanıklı tasarımının yanı sıra mevcut binaların değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi ile ilgili hesap esaslarını içermektedir.

Bakanlığımızca 29 Eylül-1 Ekim 2004 tarihlerinde gerçekleştirilen Deprem Şurası eylem planı çerçevesinde 2005 yılında yapılan envanter çalışmaları sonucunda, ülkemizdeki toplam kamu yapılarının (Milli Savunma Bakanlığı, üniversiteler, özel okullar, dershaneler vb. hariç) stokunun yaklaşık olarak 80.000 adet civarında olduğu tespit edilmiştir. Depreme yönelik yürütülen hazırlıklar kapsamında bir kısım yatırımcı kamu kuruluşları (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı vb.) kurumlarında tahsisli binaların güçlendirme işlerini Bakanlığımız bilgisi dışında yürüttüklerinden detaylı bir bilgi olmamakla birlikte; yine bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre(2005 yılı) binaların yaklaşık %20'sinin ön inceleme ve güvenlik değerlendirmesinin yapıldığı, ancak %3'lük kısmının güçlendirme imalatlarının yapıldığı söylenebilir.

Bakanlığımızca (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) Ülkemiz genelindeki mevcut konut yapı envanteri hakkında çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda, tüm kamu binalarının toplam inşaat alanları (m^2) belirlenmiş olup, güçlendirme fizibilite çalışmaları yapılmıştır. Güçlendirilmesi yapılacak kamu binaları için gerekli olan maliyetler çıkarılmış ve güçlendirme işlemlerine başlanmıştır. Örneğin, İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık (ISMEP) projesi kapsamında İstanbul'da ki okul, hastane vb. kamu binalarının güçlendirilmesi yapılmaktadır. Bu projenin yönlendirme komitesinde de Bakanlığımız uzmanları yer almaktadır. Yine bu proje içerisinde, Bakanlığımızla düzenlenen protokol kapsamında, mühendislerimize yeni deprem yönetmeliğinin uygulanmasıyla ilgili verilen eğitimler ülke çapında yaygınlaştırılarak devam etmektedir.

Mevcut bina stokunun çok olması nedeni ile binaların tümünün Deprem Yönetmeliği'nde yer alan kurallara göre deprem güvenliklerinin belirlenmesi, maliyet ve zaman açısından kısa sürede tamamlanması mümkün değildir. Bunun yerine deprem riski yüksek binaları belirleyebilecek daha az zaman ve emek harcanarak ve bazı teknik bilgileri içeren bir dokümana ihtiyaç vardır. Buna benzer uygulamalar dünyada da yapılmıştır.

Ülkemizde de Zeytinburnu, Bakırköy, Fatih, Küçükçekmece gibi belediyelerde binaların hızlı değerlendirme yöntemleri ile riskli binaların belirlenmesi çalışmaları yapılmış, deprem riski yüksek öncelikli binalar belirlenmiştir. Belirlenen riski yüksek binaların konumları, sayısı, dağılımı, sosyo-ekonomik durumları dikkate alınarak güçlendirme ve/veya kentsel dönüşüm uygulanarak can ve mal kayıpları önlenmesi planlanmaktadır. Ayrıca riskli binaların belirlenmesine yönelik olarak ülkemizde çeşitli bilim insanları tarafından hazırlanan formlar bulunmaktadır.

3-Ülkemizde deprem risklerinin azaltılması konusunda doğrudan sorumluluk sahibi olan başta Bakanlığımız ve Belediyeler olmak üzere, tüm ilgili kamu kuruluşlarının depremle mücadele çalışmalarında başarılı ve etkin olabilmeleri için araştırma-geliştirme (Ar-Ge) çalışmaları devam etmektedir. TÜBİTAK sürdürmekte olduğu akademik Ar-Ge destek programlarına ek olarak kamu kurumlarının Ar-Ge'ye dayalı bilgi, hizmet ve ürün tedarik programlarının desteklenmesi amacıyla üniversitelerinde katılımlarıyla kamu Ar-Ge programı oluşturmuştur. Ulusal Deprem Araştırmaları Programı (TUDAP), 14. Bilim Teknoloji Yüksek Kurulunda (BTYK) onaylanmış ve belirlenen arge konularında projeler TÜBİTAK tarafından desteklenmektedir.

Türkiye'de aktif fay hatları üzerinde olası deprem beklenen yerlerin ayrıntılı olarak çalışılması amacıyla, "Türkiye'nin Deprem Riski Yüksek Jeo-Stratejik- Ancak Tektonik Rejimleri Farklı - Bölgelerinde Deprem Davranışının Çok Disiplinli Yaklaşımlarla Araştırılması (TÜRDEP) Projesi" Marmara, Ege ve Doğu Anadolu Fay zonlarında, Bakanlığımız Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Araştırma Dairesi (AİGM-DAD) ve TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (TUBİTAK-MAM) işbirliğinde başlatılmıştır. Bu projede deprem habercileri dediğimiz gözlemlerden, GPS, Radon gazı, kaynak suları, sismolojik, tilt ve gravite ölçümleri yapılmaktadır.

Bakanlığımız Afet İşleri Genel Müdürlüğü DAD ve TÜBİTAK MAM işbirliği ile "Deprem Sonrası Acil Gözlem Araştırmaları (DEPAR) Projesi" 2006 yılında başlatılmıştır. Belirli büyüklüğe sahip bir depremden sonra meydana gelen çok sayıdaki artçı depremlerin acilen kurulacak sismolojik gözlem ağı ile izlenmesi ve GPS ağı ile kabuk deformasyonunun izlenmesi

sonucunda, deprem aktivitesinin uzay ve zaman boyutundaki dağılımının/davranışının anlaşılabilir olarak depremlerin devam riskinin kestirilmesinde önemli bilgiler elde edilmektedir.

Bu gözlemlerin yanı sıra uluslararası ölçekte birçok uydu sistemlerinin topladığı her tür veriler, yetkililere ve kamuoyuna depremin boyutları konusunda acil önlemlerin alınmasını temin etmek için çok yararlı bilgiler sağlamaktadır. Özetle, deprem sonrası meydana gelen ve gelecekte olabilecek depremler sırasında önlem alınabilmesi için çok gerekli olan bilgileri ölçülebilir boyutta aktif fay sisteminin en kısa zamanda detaylı gözlem altına alınmasını, acil olarak gerekli verilerin toplanmasını, işlenmesini ve ilgili bilgilerin yetkililere ve ilgililere duyurulması aşamalarını kapsamaktadır.

Bir deprem bölgesi olan Ülkemizde, büyük depremler sırasında ve sonrasında her zaman eksikliğini duyduğumuz veriye dayalı bilgiye ulaşarak, tek elden yetkililere ve kamuoyuna eksiksiz, güvenilir bilgi sunmak, bunun sonucunda deprem zararlarının asgariye indirilmesine yönelik bilgimizi en üst düzeye çıkarmak hedefine, proje kapsamında kurulması planlanan teknik ve ekiplerin çalışmasını sağlayan idari sistemin büyük etkisi olacaktır.

Bakanlığımızca 2004 yılında yapılan Deprem Şurası'nda; depremle ilgili ülke çapında alınması gereken tedbirler tüm boyutları ile ele alınmış ve bir bütüncül yaklaşım içerisinde uzmanlardan oluşan heyetlerin hazırladığı raporlar tartışılmıştır. Şura'da alınan kararların uygulanması konusunda, Bakanlığımıza bağlı birimler üstüne düşen görevleri yerine getirmek için büyük çapa sarf etmekte ve çalışmalar titizlikle takip edilmektedir.

Bu kapsamda; mevzuatlardaki eksikliklerin giderilmesi için yapılan çalışmalar hızla devam etmektedir. Meydana gelebilecek olası bir depreme hazırlık olması amacıyla deprem dayanımı düşük yapılar için mevcut bina stokunun iyileştirilmesi kapsamında; Bakanlığımız uzmanları ve çeşitli üniversitelerin katılımı ile oluşturulan komisyon marifetiyle 1998 tarihli Deprem Yönetmeliğine (Afet bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik) "Mevcut Binaların Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi" bölümünün hazırlanarak eklenmesiyle "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" 2007 yılında yürürlüğe girmiştir.

"Türkiye' de Afetlerin Mekansal ve İstatistiksel Dağılımı Afet Bilgileri Envanteri Kitabı" ve "Yer Bilimsel Verilerin Planlamaya Entegrasyonu El Kitabı" basılmış, "Deprem Riskini Azaltmak İçin Mikrobölgeleme", "Riskli Binaların Hızlı Değerlendirme Yöntemleri İle Belirleme Formunun Geliştirilmesi ve Pilot Uygulaması", "Yeniden Kurulacak İskan Yerlerinin Harita İmar Uygulaması ve Tescil İşlerinin Yapımı, Ekipman, Donanım ve Yazılım Temini", "Aktif Faylar Çevresinde Tampon Bölge Oluşturulma Kriterlerinin Belirlenmesi", "TÜBİTAK 1007 Yeni Nesil Deprem Yönetmelikleri İçin Performans Esaslı Değerlendirme ve Güçlendirme Yöntemlerinin Araştırılması ve Geliştirilmesi", "Güneybatı Anadolu Bölgesi Akması Alanlarının Tespiti" gibi Projelerde Bakanlığımız Afet İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Ayrıca; Afet Zararların Azaltılması, Yeni İmar Kanunu, Yapı Denetimi, Yetkin Mühendislik, Zemin-Temel Etütleri ve Zemin İyileştirme Yönetmeliğinin hazırlanması gibi çalışmalar Bakanlığımızca yerine getirilmektedir.

Tüm bunlara ilave olarak; deprem zararlarının azaltılmasına yönelik çalışmaları çoğaltmak mümkündür. Buradan da anlaşılacağı üzere, Bakanlığımız ve konuyla ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, deprem gerçeği üzerinde hassasiyetle durmakta ve gerekli olan bütün çalışmaları yürütmektedirler.

Mühendislerin Gönüllü Eğitimi için Bakanlığımız nezdinde bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol çerçevesinde mühendislerin "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" hakkındaki bilgi düzeylerinin artırılması amacıyla eğitimler düzenlenmektedir. Eğitimlere ilişkin el kitabı, eğitim materyalleri ve eğitim programı uygulamaları hazırlanmış olup; yaklaşık 80 kişinin katıldığı eğitici eğitimleri 26-28 Mart 2009 tarihleri arasında İstanbul'da yapılmıştır. Yurt genelinde yaklaşık 3000 mühendisin eğitilmesi hedeflenmektedir. İlk eğitimler 22-24 Mayıs 2009 tarihleri arasında Ankara'da, 22-24 Mayıs 2009 ile 29-31 Mayıs 2009 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiş olup, eğitimler üçer gün sürmektedir.

4- İstanbul'u muhtemel bir depreme hazırlayabilmek amacıyla oluşturulan "İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP)" nin finansmanı için, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası arasında 310 milyon Avro tutarında bir Kredi Anlaşması imzalanmış olup; söz konusu anlaşma 3 Şubat 2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Proje kapsamındaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ve denetimi İstanbul Valiliği İl Özel İdaresi bünyesinde oluşturulan İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) tarafından yürütülmektedir. Bakanlığımız elemanları da söz konusu projenin yürütme komitesinde görev almakta ve bu hususta gerekli koordinasyon sağlanmaktadır.

Yine bu projenin İmar ve Yapı Mevzuatının Etkin Olarak Uygulanması başlıklı C bileşeni kapsamında, mühendislerin eğitimi için İnşaat Mühendisleri Odası ile de koordinasyon sağlanarak Bakanlığımız ve İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) arasında 8 Haziran 2007 tarihinde bir Protokol imzalanmıştır. Bu proje kapsamında, başta yeni hazırlanan 2007 tarihli "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" konusunda olmak üzere, gerekli eğitim materyalleri hazırlanmış olup, mühendislerin eğitimi ülke çapında devam etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Yatırım Bankası arasında 12 Mart 2008 tarihinde İstanbul'da imzalanan 300 milyon Avro tutarındaki kredi anlaşması ile İSMEP Projesi kapsamında yürütülen faaliyetlere ek finansman sağlanmış olup; toplamda 610 Milyon Avro'luk bütçeye ulaşılmıştır. Yeni gelen kaynaklarla birlikte projenin 2014 yılında tamamlanması beklenmektedir.

Projede gerçekleştirilen satın alımlar Dünya Bankası satın alma usullerine göre yapılmaktadır.

Projenin yürütülmesinde kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak ve gerektiğinde önemli kararları almak amacıyla merkezi ve yerel idarelerin temsilcilerinden oluşan bir Yönlendirme Komitesi oluşturulmuştur. Toplantılar Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ve Bakanlığımız ile İstanbul'daki ilgili İl Müdürlüklerinin katılımıyla gerçekleştirilmektedir.

Proje ile afet yönetimi konusundaki kurumsal ve teknik kapasitenin geliştirilmesi, halkın acil durumlara hazırlık ve müdahale bilincinin artırılması, öncelikli kamu binalarının sismik risk karşısındaki durumlarının incelenmesi ve bu inceleme sonuçlarına bağlı olarak güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması, ulusal afet çalışmalarının desteklenmesi, kültürel ve tarihi miras kapsamındaki binaların sismik risk envanterinin çıkarılması ve projelendirilmesi ile imar ve yapı mevzuatının daha etkin uygulanabilmesine yönelik destekleyici önlemler alınarak, İstanbul'un muhtemel bir depreme karşı hazırlıklı olması amaçlanmaktadır. Proje'nin üç temel bileşeni vardır:

A. Acil Durum Hazırlık Kapasitesinin Arttırılması:

-Bu bileşen kapsamında, İstanbul'da afet yönetimi ile ilgili kurum ve kuruluşların meydana gelebilecek afetlere, özellikle depremlerden kaynaklanan acil durumlara karşı hazırlıklı olmasını ve acil durumlara müdahale kapasitelerinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır.

-Acil durum haberleşme sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesi,

-Acil durum ilgi yönetim sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesi,

-İstanbul Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün Kurumsal Kapasitesinin arttırılması,

-Afet ve acil durumlarda ilk müdahaleci kurum ve kuruluşların (İstanbul Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü Afetlerde Sağlık Hizmetleri Birimi, Kızılay, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün vb.) acil durum müdahale kapasitesinin arttırılması,

-Halkın afetlere ve acil durumlara karşı bilinçlendirilmesi ve eğitimi,

B. Öncelikli Kamu Binaları için Sismik Riskin Azaltılması:

-Öncelikli kamu binaları ulusal afet çalışmalarının desteklenmesi, kültürel ve tarihi miras kapsamındaki, binalara ilişkin faaliyetleri içermektedir.

-Okul, hastane, yurt, idari ve sosyal hizmet binalarından oluşan öncelikli kamu binalarının güçlendirilmesi veya yeniden yapılması,

-Ulusal Afet Çalışmalarının Desteklenmesi

-İstanbul'daki tarihi ve kültürel miras kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesi altındaki binaların envanterinin çıkarılması ve bu kapsamda seçilen binalara; sismik risk değerlendirmesinin yapılarak güçlendirme projelerinin hazırlanması,

-Yeniden yapım ve yer değiştirmeye ilişkin olarak kamu arsa/arazilerinin farklı şekillerde değerlendirilebilmesi amacıyla mevcut arsa/arazi yönetimi politika ve araçlarının analiz edilmesi,

C. İmar ve Yapı Mevzuatının Etkin Uygulanması:

-İmar ve yapı mevzuatı uygulamaları, kurumsal ve teknik kapasitenin artırılması ve çeşitli eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır.

-İmar mevzuatına uyumlu yapılaşmanın kamu güvenliği açısından önemi hususunda halkın bilinçlendirilmesi,

-Belediyelerin imar mevzuatı uygulamalarında karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi amacıyla mevzuatın incelenmesi ve çözüm önerilerinin getirilmesi,

-Mühendislerin eğitimlerine ilişkin çalışmaların yürütülmesi,

-İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve iki pilot belediyenin (Bağcılar ve Pendik) imar planlarını ve ruhsat süreçlerini daha etkin bir şekilde uygulamalarını desteklemek amacıyla kurumsal ve teknik kapasitelerinin artırılması,

İstanbul Proje Koordinasyon Birimi tarafından planlanan bu çalışmalara ilişkin projelerdeki gelişmeler şöyledir;

İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi kapsamında gerekli yazılım, donanım, araç ve ekipman alımları yapılmaktadır. Kapasitenin güçlendirilmesi çerçevesinde İstanbul'da "Afet ve Acil Durum Yönetim Bilgi Sistemi" kurulması hedeflenmektedir. Bu sistemin sağlıklı çalışabilmesi için ihtiyaç duyulan bilgi teknolojileri (BT) altyapısının İstanbul İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nde oluşturulması çalışmaları devam etmektedir. Yine bu çerçevede, İstanbul Afet Yönetim Merkezi'nde kullanılacak olan ve Nisan ayında başlatılan bu yazılım geliştirme projesinde Operasyonel Kabul Testleri yapılmış olup; yazılımın kullanıma geçirilebilmesi için il genelindeki tüm kamu kuruluşlarının da katılımıyla yapılması gereken standart ve şablon belirleme çalışmaları devam etmektedir. Sisteme İstanbul ilindeki tüm ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından veri girişi yapılacak ve bu veriler güncellenecektir.

Veri girişi yapacak personel ilgili kurumlar tarafından belirlenmiş ve bu kişilere Haziran ayında yüklenici firma tarafından sistem kullanımına ilişkin beş günlük eğitim verilmiştir. Yine İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ilgili teknik personeline de "sistem yönetimi" eğitimi verilmiştir. Kurulan sistem ihtiyaçlar göz önüne alınarak geliştirilecektir. Sistem geliştirme çalışmalarının Aralık 2009'da tamamlanması beklenmektedir.

İstanbul'da özellikle bir afet anında kamu kurum ve kuruluşlarının etkin bir şekilde haberleşebilmesini sağlamak amacıyla Acil Durum Haberleşme Sistemlerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla mevcut analog telsiz şebekesi güçlendirilmektedir. İlk safhada İl Sağlık Müdürlüğü, İstanbul Afet Yönetim Merkezi, İstanbul Emniyet Müdürlüğü ve İstanbul Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü'ne bölge aktarıcıları, mobil telsiz röleleri, mikro dalga linkler, çevresel donanım atım ve kurulumları gerçekleştirilmiştir. İstanbul Afet Yönetim Merkezi adına, afet anında ortak kanal olarak kullanılmak üzere, UHF ve VHF bandında birer adet frekans tahsis ettirilmiştir. Bundan sonraki aşamada bu şebekelerin kurulması

gerçekleştirilecektir. Mevcut analog telsiz şebekesinin güçlendirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

2008 yılında çıkartılan yeni Haberleşme Kanunu'nda afet ve acil durum haberleşme sistemlerinin kurulmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Bu kapsamda İstanbul taşıdığı sismik risk nedeniyle öncelikli il ve Marmara Bölgesi de öncelikli bölge olarak seçilmiş olup; bu sistemlerin altyapısının oluşturulmasına ilişkin hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Bu planlama dahilinde uydu, karasal hatlar, analog ve sayısal telsiz sistemleri ile GSM şebeke teknolojileri kullanılacaktır

Acil durum müdahale kapasitesinin artırılması kapsamında İstanbul Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü, İl Afet Yönetim Merkezi, İstanbul Emniyet Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve Kızılay'ın ihtiyaçları dahilinde acil durum hizmet araçları, acil durum operasyon araçları, kurtarma ekipmanları, suda kurtarma ekipmanları, tıbbi ekipmanlar gibi çeşitli "müdahale ekipman" alımları devana etmektedir. En son olarak İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Afetlerde Sağlık Hizmetleri Birimine 50 konteyner alımı ihale süreci başlatılmıştır.

Halkın afetlere karşı bilinçlendirilmesi kampanyaları ve eğitimler:

İstanbul Proje Koordinasyon Birimi tarafından yürütülen bu çalışmalar;

Arsa/arazi kullanımı ve ruhsat süreçlerinin etkin hale getirilmesi faaliyetleri, imzalanan protokol çerçevesinde, iki pilot belediye (Bağcılar ve Pendik) ile koordineli bir şekilde devam etmektedir. Bu kapsamda Bağcılar ve Pendik Belediyesi'nin IT (Bilgi teknolojileri) alt yapısının güçlendirilmesi için gerekli mal ve hizmet alımları tamamlanmıştır.

Veriye dayalı çalışma özelliğinin verimli bir şekilde sürdürülebilmesi amacıyla Bağcılar ve Pendik Belediyeleri için ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Kurulması ve Belgelendirme Çalışmasına Yönelik Danışmanlık Hizmetleri satın alınması ihale süreci devam etmektedir.

Ayrıca, toplumun afetlere karşı bilinçlendirilmesi ve risk farkındalık düzeylerinin artırılarak daha güvenli yerleşmeler oluşturulabilmesine katkı sağlamak amacıyla İSMEP pilot belediyeleri olan Pendik ve Bağcılar Belediyeleri'nde yerel yöneticiler, teknik elemanlar ve toplum temsilcilerine eğitimler verilmesi hedeflenmiş olup; hedef gruplara (yerel yöneticiler, teknik elemanlar ve toplum temsilcileri) yönelik eğitim materyalleri ayrı ayrı hazırlanmıştır. 2009 Haziran ayı içinde başlayan eğitimler mümkün olduğunca devam edecektir.

5-Halkın afetlere karşı bilinçlendirilmesi amacıyla düzenlenecek olan kampanya ve eğitimlere ilişkin stratejik plan ve materyaller hazırlanmıştır. Okullarda yürütülecek olan çalışmalar İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile birlikte koordine edilmektedir. Yaz döneminde güçlendirme çalışmaları başlatılacak okullarda, Mayıs ayında, okul aile birliği üyeleri, öğretmenler, ilköğretim kurumlarındaki öğrenci ve veliler için güçlendirme çalışmaları ile ilgili bilgilendirme seminerleri verilmiş; ayrıca yetişkinlere "Depremde İlk 72 Saat" kitabı ve okullara öğrencilere gösterilmek üzere "Tehlike Avı" çizgi romanı dağıtılmıştır. Bu çizgi filimler okullarda gösterilmiştir.

Yine afetlere karşı bilinçlendirme eğitimleri çerçevesinde pilot belediyeler olan Bağcılar ve Pendik Belediyeleri'nde "Afet Zararlarını Azaltmaya Yönelik Şehir Planlama ve Yapılaşmasının Önemi Eğitimleri" düzenlenmektedir. Diğer taraftan, Öncelikli Kamu Binaları için Sismik Riskin Azaltılmasına yönelik Güçlendirme ve yeniden Yapım çalışmaları başlatılmıştır.

Bu kapsamda; 772 Kamu binası güçlendirme fizibilite çalışması içine alınmış olup, bugüne kadar, toplam 237 bina güçlendirilmiş ve 93 binanın daha güçlendirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Buna ilişkin ayrıntılar aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

GÜÇLENDİRME ÇALIŞMALARI HAZİRAN 2009

BİNA TÜRÜ	KAMU BİNALARI		
	GÜÇLENDİRİLEN	GÜÇLENDİRME ÇALIŞMASI DEVAM	İHALE SÜRECİ DEVAM EDEN
HASTANELER	2	4	3
POLİKLİNİKLER	1	3	-
OKULLAR	230	80	-
İDARİ BİNALAR	1	-	11
YURTLAR	3	1	4
SOSYAL HİZMET BİNALARI	-	5	1
TOPLAM	237	93	19

YENİDEN YAPIM ÇALIŞMALARI HAZİRAN 2009

BİNA TÜRÜ	KAMU BİNALARI		
	YIKIP YENİDEN YAPILAN	YENİDEN YAPIMI DEVAM EDEN	İHALE SÜRECİ DEVAM EDEN
HASTANELER	-	-	-
POLİKLİNİKLER	-	1	-
OKULLAR	12	32	-
İDARİ BİNALAR	-	-	-
YURTLAR	-	-	-
SOSYAL HİZMET BİNALARI	-	-	-
TOPLAM	12	33	-

Müşavirlik Hizmetleri:

Koşuyolu Pediatrik Hastanesi yeniden yapım proje ve kontrollük hizmeti çalışmaları, Atatürk Yurdu Kampusu, yirmi okul ve beş idari binanın yeniden yapım proje müşavirlik hizmetlerinin ihale süreci ile Şişli Okmeydanı Hastanesi ve Kartal Lütüfi Kırdar Hastanesi kampüslerinde yeni hastane blokları yapılması için proje müşavirlik hizmetlerinin ihale süreci devam etmektedir.

Güçlendirilenler Yurt, Hastane ve Poliklinikler:

Yurtlar ve Sosyal Hizmet Binaları; Fatih Kız Yurdu, Edirnekapı Erkek Öğrenci Yurdu, Avcılar Atatürk Kız Yurdu.

Hastane ve Sağlık Ocakları; İstanbul Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi (Amatem ve Nevroz Blokları) Beykoz Devlet Hastanesi ve Fatih Semt Polikliniği.

Güçlendirme Çalışmaları Devam Eden Yurt, Hastane ve Poliklinikler

Kadırga Yurdu, Şeyh Zaed Çocuk Yuvası, Bahçelievler Kadın Konukevi, Eyüp Ağaçlı Çocuk ve Gençlik Merkezi, İstanbul Eğitim Merkezi, Çamlıca Fahrettin Kerim Gökay Huzurevi, Bayrampaşa Topçular Semt Polikliniği, Beşiktaş Sait Çiftçi Polikliniği, Eminönü Sultanahmet Dispanseri, Zeytinburnu Hıfzısıhha Enstitüsü, Pendik Devlet Hastanesi, Şile Devlet Hastanesi, Bayrampaşa Devlet Hastanesi.

Yıkıp Yeniden Yapım Çalışmaları Devam Edecek Yurt, Hastane ve Poliklinikler:

Levent Semt Polikliniği

Güçlendirme Onarım İhale Süreci Başlatılan İdari Bina, Yurt Hastane, Poliklinikler ve Sosyal Hizmet Yapıları:

Sarıyer Baltalimanı Polis Moral Eğitim Merkezi, Beşiktaş Etiler Polis Meslek Yüksek Okulu, Pendik Emniyet Müdürlüğü, Silivri Hükümet Konağı, Şile Hükümet Konağı, Beykoz Hükümet Konağı, Beşiktaş Gayrettepe Asayiş Şube Müdürlüğü, Beşiktaş Gayrettepe Asayiş Şube Müdürlüğü, Eyüp İlçe Emniyet Müdürlüğü Hizmet Binası, Bağcılar İlçe Emniyet Müdürlüğü ve Polis Merkezi Amirliği, Fatih Şehit Vedat Ulusoy Polis Merkezi, Kağıthane İlçe Emniyet Müdürlüğü, Beykoz Paşabahçe Devlet Hastanesi, Sultanbeyli Tacirler Vakfı Hastanesi, Kadıköy Yeldeğirmeni Semt Polikliniği, Fatih Vezneciler Kız Yurdu, Şişli Hürriyeti Ebediye Erkek Öğrenci Yurdu, Eminönü Kadırga Erkek Öğrenci Yurdu, Kadıköy Marmara Üniversitesi, Özmen Aktar Kaz Yurdu, Kartal Emrullah Turanlı Çocuk Yuvası.

Ayrıca, İstanbul'da, kültürel miras kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı sorumluluğunda yer alan 26 tarihi ve kültürel yapının envanterinin çıkarılması ve çoklu afet ve deprem performansı açısından değerlendirilmesi çalışması tamamlanmıştır, Elde edilen veri ve bilgiler Coğrafi Bilgi Sistemi ortamına aktarılmıştır. Bilgiler GIS ortamında sürekli olarak güncellenecektir.

Topkapı Sarayı, 4. Avlu-Mecidiye Köşkü, Arkeoloji Müzesi Ek ve Klasik Bina ve Ayasofya Müzesi Müdürlüğü - Aya İrini Anıtı'nın deprem performansının değerlendirilerek depreme karşı yapısal güçlendirme projelerinin hazırlanmasında son aşamalara gelinmiştir.

Bakanlıkça ülke genelinde standart bir hızlı değerlendirme formu geliştirmek amacı ile bu yıl başlayan bir proje bulunmaktadır. Bakanlıkça hazırlanacak hızlı değerlendirme formu yerel yönetimler tarafından ülke genelinde tüm bina stokunda uygulanarak riskli binalar belirlenebilecektir.

Ayrıca, Bakanlığımızca hazırlanmış olan "Kentsel Dönüşüm Alanları Hakkında Kanun Taslağı"nın amacı, imar planı bulunsun veya bulunmasın kentsel ve kırsal tüm alanlarda bilim, teknik, sanat ve sağlık kurallarına uygun olarak, afetlere ve kentsel risklere duyarlı yaşam çevrelerinin oluşturulması için veya fiziki köhneme ve sosyal ve teknik alt yapının yetersiz ve niteliksiz olduğu alanların iyileştirme, tasfiye, yenileme ve gelişimini sağlamak üzere dönüşüm alanlarının tespitine ve dönüşümün gerçekleştirilmesine ilişkin her türlü iş ve işlemler ile ilke ve esasları belirlemektir.